

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ПАЛИВО-МАСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ НА АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

Шварик О. М., *Email: a.shvaryk@gmail.com*

Таврійський державний агротехнологічний університет ім. Дмитра Моторного

Облік витрат у автотранспортних підприємствах (АТП) ведуть відповідно П(С)БО 16 «Витрати» та методичних рекомендацій №65. Витрати на ПММ відносяться до витрат по експлуатації автотранспорту і обліковуються на рахунку 203 «Паливо» за видами і місцем знаходження [1]. Вагому частину у структурі активів як на автотранспортних підприємствах, так і підприємствах інших видів діяльності, займають паливо-мастильні матеріали (ПММ). ПММ складають окрему статтю витрат при експлуатації автотранспорту, яка не відрізняється своєю стабільністю через постійні скачки цін на паливо. В цілому, ПММ розглядаються і обліковуються як складова запасів, проте мають свої окремі особливості.

Придбання ПММ здійснюється шляхами готівкових та безготівкових розрахунків. Придбані запаси обліковуються за первісною вартістю відповідно до П(С)БО №9 «Запаси». У АТП придбання ПММ також можливо за талони, доставкою на заправні пункти чи на склад підприємства для подальшого списання. Для аналітичного обліку надходження та вибуття ПММ можуть використовуватися відповідні субрахунки: 203.1 «Нафтопродукти на складах», 203.2 «Нафтопродукти, закуплені на АЗС», 203.3 «Паливо в баках транспортних мір повної місткості», 203.4 «Газоподібне паливо», 203.5 «Тверде паливо» та інше. Для придбання палива між АТП та АЗС укладається договір, за яким постачання відбувається або з придбанням талонів, або без них. Талони не є засобом платежу і використовувати їх як оплату заборонено, оскільки вони лише дають право на отримання ПММ у визначеному обсязі на базі передоплати. Для обліку талонів на АТП не передбачено окремого документа, проте деякі заповнюють спеціальну відомість, про що додатково зазначається у договорі, і отримують від АЗС другий примірник Відомості з обліку талонів. Дані Відомостей з обліку виданих талонів на АТП використовують для зустрічного контролю кількості палива, отриманого від АЗС за місяць. При цьому порівнюють окремо в акті підсумки видачі ПММ у літрах з підсумковою товарною накладною за місяць, отриманою від постачальника. Причинами розбіжностей можуть бути: неправильно виведений залишок палива в баках транспортних засобів на кінець місяця в обліку АТП (погрішності під час виміру залишків), втрата талонів водіями чи використання їх не за призначенням (привласнення), загальна занедбаність в обліку ПММ. У випадку розбіжностей складається акт, який підписують представники АТП та АЗС. В обліку проводиться та кількість талонів/ПММ, які підтверджені актом звірки [1]. Облік витрат з ПММ здійснюється відповідно до даних подорожніх листів автомобілів, з яких бухгалтерія отримує інформацію щодо наявності пального в баку автомобіля, кількості використаного або залитого пального та пробіг

автотранспорту під час відповідного рейсу. Належний облік витрат по ПММ в АТП є важливою складовою для визначення собівартості реалізації наданих послуг, тому має суттєве значення у розрахунку фінансових результатів. Одним із показників ефективності, раціональної організації обліку в автотранспортних підприємствах є достовірна і своєчасна інформація наявності та руху ПММ.

Список використаної літератури:

1. МЕТОДИКА ОБЛІКУ ПАЛИВНО-МАСТИЛЬНИХ МАТЕРІАЛІВ НА АВТОТРАНСПОРТНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ [Електронний ресурс] / О. В. Зінченко, К. І. Сайко // Київський національний університет технологій та дизайну – Режим доступу до ресурсу: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/01/259.pdf>.

Науковий керівник: Левченко О. П., к.е.н., доцент.